

Høring om Grønlandsk selvstyre

Tid: Onsdag den 28. maj 2008 kl. 13.00-16.00

Sted: Christiansborg, Landstingssalen

13.00 Velkomst ved Lars-Emil Johansen, formand

Blok 1: Selvstyrekommissionens betænkning og den nye grønlandske selvstyrelov

- Præsentation af selvstyrekommissionens betænkning ved *Christian Mejdahl, næstformand for selvstyrekommissionen*
- Den nye selvstyreordning i statsretligt lys og et internationalt perspektiv med særligt henblik på kommissionsbetænkningens afsnit vedrørende forfatningsretlige spørgsmål ved *Professor Peter Germer, Aarhus Universitet*.
- De økonomiske konsekvenser af den nye selvstyreordning herunder spørgsmålet om bloktilskuddet og fordelingen af eventuelle råstofindtægter ved *Professor Christen Sørensen, Syddansk Universitet*

Spørgsmål og debat

14.30 PAUSE

Blok 2: Grønlands grænser

- Den juridiske afgrænsning og karakter af det grønlandske territorium og folk ved *Professor Ole Spiermann, Københavns Universitet*
- Den historiske afgrænsning af Grønland ved *Bjarne Grønnow, SILA - Nationalmuseets Center for Grønlandsforskning*

Spørgsmål og debat

15.55 Afslutning ved Lars-Emil Johansen, formand

Talepapir anvendt som grundlag for Peter Germers mundtlige oplæg ved Grønlandsudvalgets høring på Christiansborg den 28. maj 2008

Jeg er blevet bedt om at kommentere nogle afsnit i selvstyrekommissionsbetænkningen vedrørende forfatningsretlige og folkeretlige spørgsmål. Jeg har fået stillet et kvarters tid til rådighed for mit oplæg, og det er jo ikke så meget, når man tager i betragtning, at betænkningen er på 274 sider plus et par hundrede sider bilag. Kommissionsbetænkningen med de tilhørende 16 bilag indeholder en kakofoni af synspunkter, som kan gøre det svært at holde styr på tingene.

Jeg vil begynde med at sige lidt om grundlovens § 1, der som bekendt bestemmer, at grundloven gælder for alle dele af Danmarks Rige. Bestemmelsen blev indsat i grundloven ved grundlovsændringen i 1953. I bemærkningerne til grundlovsforslaget blev der henvist til et af professor Poul Andersen og professor Alf Ross afgivet responsum, hvori det blev udtalt, at den færøske hjemmestyrelse fra 1948 var givet ud fra den forudsætning, at den trufne ordning var forenelig med grundloven, og at der ikke var nogen anledning til at opgive denne forudsætning. Professor Poul Andersen tilføjede, at en grundlovsbestemmelse, der gav anvisning på et særligt grønlandsk selvstyre, måtte anses for upåkrævet og uhensigtsmæssig. Det står på side 87 i Forfatningskommissionens betænkning fra 1953.

På side 7 i selvstyrekommissionsbetænkningen omtales det, at Grønland i perioden fra 1945 til 1954 figurerede på listen over ikke-selvstyrende territorier i tilknytning til FN-pagtens kapitel XI, og at Danmark i denne periode måtte fremlægge regelmæssige rapporter om situationen til FN's afkoloniseringsorganer. Denne regelmæssige rapportering ophørte i 1954, da FN's Generalforsamling vedtog en resolution, hvorved Generalforsamlingen tog Grønlands integration i Danmarks Rige til efterretning. Resolutionen var blandt andet baseret på informationer udarbejdet af Danmark og Grønlands Landsråd i forbindelse med en enstemmig vedtagelse af 9. september 1952, der indeholdt en tilkendegivelse om at tiltræde det af den danske regering forelagte udkast til nye grundlovsbestemmelser, hvorefter grundloven ville blive bragt til at omfatte Grønland, og Grønland ville blive repræsenteret i Folketinget.

Det ændrer imidlertid ikke ved Grønlands selvbestemmelsesret i henhold til internationalretlige regler, idet disse regler – efter min bedste opfattelse – også omfatter territorier, der tidligere har haft kolonistatus. Jeg kan i denne forbindelse f.eks. henvise til professor William Butler, der i 2003 i en bog om selvbestemmelse bemærkede, at "... a people within an existing state may assert their right to self-determination ... if there is or was a colonial heritage ...". William Butler besidder ekspertise i folkeret, ikke mindst med hensyn til russisk folkeretsteori. På side 27 i selvstyrekommissionsbetænkningen nævnes det, at professor Ole Spiermann har påpeget, at det ikke er endeligt afklaret, om et folk, der er blevet integreret i den tidligere kolonimagt under omstændigheder som det grønlandske, derved har udtømt sin eksterne ret til selvbestemmelse. Jeg vil mene, at spørgsmålet ikke er helt så åbent. Hvis spørgsmålet om Grønlands

selvbestemmelsesret blev bragt op i internationale organer, tror jeg, at det ville blive besvaret bekræftende, og jeg mener, at der kan findes gode argumenter til støtte for dette resultat. – Men det er en længere historie.

For så vidt angår spørgsmålet, om det grønlandske folk er et folk i folkeretlig forstand, vil jeg nøjes med at henvise til det, der står på side 25 i selvstyrekommissionens betænkning. Jeg kan tilføje, at det stemmer meget godt med det, jeg i 1977 skrev i mit responsum til Kommissionen om Hjemmestyre i Grønland. Det kan man læse i Betænkning nr. 837/1978, bind 2, side 22.

I 4. udgave af min bog om Statsforfatningsret, der udkom i 2007, skriver jeg i et afsnit om delegation af lovgivningskompetence, at særlige forhold gør sig gældende for så vidt angår Færøerne og Grønland, og at det ikke kan antages, at grundlovens § 3 sætter grænser for adgangen til at overføre lovgivningskompetence til hjemmestyremyndighederne for så vidt angår færøske og grønlandske anliggender. Som bekendt siges det i første punktum i grundlovens § 3, at den lovgivende magt er hos kongen og Folketinget i forening, men Færøerne og Grønland indtager på grund af de særlige historiske, geografiske og etniske forhold en forfatningsretlig særstilling.

En ting er de almindeligt holdte kompetencebestemmelser i grundlovens § 3. En anden ting er de mere specielle grundlovsbestemmelser. Jeg tænker her på de grundlovsbestemmelser, som man plejer at kalde regeringsprærogativer.

I grundlovens § 19, stk. 1, 1. punktum, siges det, at kongen handler på rigets vegne i mellemfolkelige anliggender. Der er almindelig enighed om, at denne bestemmelse er et regeringsprærogativ. Det er naturligvis ikke kongen eller den regerende dronning, der handler på rigets vegne. Det er regeringen, idet de almindelige regler om ministeransvar og ministerkontrasignatur finder anvendelse i relation til den udenrigspolitiske kompetence. Spørgsmålet er imidlertid, hvilken betydning det har, at grundlovens § 19 er et regeringsprærogativ.

Regeringsprærogativernes grundlovsumiddelbarhed rejser et problem med hensyn til domstolenes kompetence. Ifølge grundlovens § 63 har domstolene prøvelsesret med hensyn til øvrighedsmyndighedens grænser, men spørgsmålet er, om udtrykket "øvrighedsmyndigheden" i grundlovens § 63 også omfatter regeringen som udøver af prærogativbeføjelser. Dette spørgsmål er ikke endeligt afklaret for så vidt angår alle regeringsprærogativer, men jeg kan nævne, at spørgsmålet var fremme i en højesteretskendelse, der blev afsagt i marts sidste år i en sag vedrørende Den Russiske Føderations adkomst til en række ejendomme i København og omegn. Det blev under sagen blandt andet gjort gældende, at domstolene i spørgsmål om anerkendelse af fremmede staters status måtte lægge den danske regerings opfattelse til grund, medmindre Udenrigsministeriets anerkendelseserklæring var behæftet med åbenbare mangler. Højesteret nøjedes i denne forbindelse med at udtale, at anerkendelsen var omfattet af regeringsprærogativet i grundlovens § 19, stk. 1, 1. punktum.

At den udenrigspolitiske kompetence i henhold til grundlovens § 19, stk. 1, 1. punktum, er et regeringsprærogativ, betyder efter min opfattelse, at Folketinget ikke kan træffe beslutninger, der er retligt bindende for regeringen for så vidt angår kompetencen til at handle på rigets vegne i internationale anliggender. Det betyder også, at en lov, der griber ind i prærogativet, kan ændres eller gennembrydes ved en regeringsakt, dog således at regeringens kompetence er begrænset af reglerne om Folketingets samtykke i grundlovens § 19 og af reglerne om suverænitetsafgivelse i grundlovens § 20. Det kan man læse mere om på side 231 i 4. udgave af min Statsforfatningsret.

At den udenrigspolitiske kompetence i henhold til grundlovens § 19, stk. 1, 1. punktum, er et regeringsprærogativ, har derimod ingen betydning for adgangen til at overføre udenrigspolitisk kompetence vedrørende grønlandske anliggender til grønlandske selvstyremyndigheder. Grundlovens § 19 tager slet ikke sigte på dette spørgsmål. Det kan tilføjes, at det i andre sammenhænge er antaget, at den eksterne kompetence er tæt forbundet med den interne kompetence.

På side 23 i selvstyrekommissionsbetænkningen omtales det, at professor Ole Spiermann i et notat af 8. januar 2007, der findes som bilag 6 til betænkningen, har anført følgende:

”§ 19, stk. 1, angår i første række kompetencefordeling mellem de øverste statsorganer, nemlig regeringen (kongen) og Folketinget. Bestemmelsen ses ikke at have til formål at regulere forhold mellem rige og rigsdele. At Grønland handler på egne – modsat rigets – vegne i mellemfolkelige anliggender, er foreneligt med bestemmelsens ordlyd. Bestemmelsen tager hverken stilling til, om dele af riget kan handle i mellemfolkelige anliggender, eller hvem der i givet fald kan handle på en rigsdels vegne.”

Det er en udtalelse, der ligger på linie med det, jeg lige har sagt. Jeg går ud fra, at når Ole Spiermann her taler om, at dele af riget kan handle i mellemfolkelige anliggender, så tænker han kun på Færøerne og Grønland. Det fremgår af sammenhængen, vil jeg mene.

Nederst på side 23 i selvstyrekommissionsbetænkningen omtales det, at Justitsministeriet i et notat af 3. november 2004, der findes som bilag 2 til selvstyrekommissionsbetænkningen, anførte, at forsvars- og sikkerhedspolitikken nødvendigvis vedrører hele riget, blandt andet på den måde, at riget bør have ét samlet forsvar med fælles ledelse. Det var Justitsministeriets opfattelse, at hensynet til rigsenheden og grundlovens § 19 var til hinder for, at det blev overladt til de grønlandske myndigheder at udøve beføjelser i forsvars- og sikkerhedspolitiske anliggender.

Øverst på side 24 i selvstyrekommissionsbetænkningen siges det, at Direktoratet for Selvstyre og Justitsvæsen hertil har bemærket, at det med fordel kunne præciseres, at visse af de opgaver, som forsvaret i dag varetager, herunder f.eks. fiskeriinspektion, efter direktoratets opfattelse ville kunne overføres. Der er intet grundlag for at hævde, at en ordning med selvstændig grønlandsk fiskeriinspektion ville være en folkeretlig umulighed. Der er heller intet grundlag for at hævde, at indførelsen af en sådan ordning ville være i strid med grundloven. Det er dårlig juridisk argumentation at sige, at forsvars- og sikkerhedspolitikken ”nødvendigvis” vedrører hele riget, og

det nærmer sig begrebsjurisprudens, hvis man vil udlede konkrete resultater af begrebet "rigsenheden". Det kan tilføjes, at spørgsmålet om overførelse af beføjelser vedrørende fiskeriinspektion ikke behøver at være et alt eller intet.

De folkeretlige ansvarsregler er efter min opfattelse ikke til hinder for overførelse af udenrigspolitiske eller sikkerhedspolitiske beføjelser til Grønland. Men dette med de folkeretlige ansvarsregler er ligesom mange af de andre folkeretlige spørgsmål en længere historie.

På side 24 i selvstyrekommissionsbetænkningen siges det, at grundloven ikke er til hinder for, at det overlades til de grønlandske myndigheder at regulere retsplejen i Grønland, herunder at oprette selvstændige domstole i Grønland, idet det dog forudsættes i grundloven, at riget har én fælles øverste domstol (Højesteret), og at der derfor er et krav om, at visse sager fortsat kan indbringes for Højesteret. I Justitsministeriets notat af 3. november 2004, siges det, at flere grundlovsbestemmelser anvender udtrykket "rigets øverste domstol", og der henvises eksempelvis til grundlovens § 59 og § 78, stk. 4. I grundlovens § 59 siges det, at Rigsretten består af indtil 15 af de efter embedsalden ordentlige medlemmer af rigets øverste domstol og et tilsvarende antal af Folketinget efter forholdstal valgte medlemmer. I grundlovens § 78, stk. 4, siges det, at sager om opløsning af politiske foreninger uden særlig tilladelse skal kunne indbringes for rigets øverste domstol. Justitsministeriet anfører i tilknytning til disse grundlovsbestemmelser anvendelse af udtrykket "rigets øverste domstol", at dette antages at forudsætte, at Højesteret er en enhed, således at der inden for rigets rammer ikke kan oprettes flere sideordnede, øverste domstole. Justitsministeriet henviser i denne forbindelse til Max Sørensen's Statsforfatningsret, 2. udgave fra 1973, side 151. Det, der står her på side 151, er ordret følgende:

"Grundloven forudsætter, at domstolene er organiseret hierarkisk, d.v.s. at der er et system af underordnede domstole med en højesteret som øverste instans, se § 59, stk. 1, § 63, stk. 2 og § 78, stk. 4, der taler om "rigets øverste domstol". Den benyttede formulering synes endvidere at forudsætte at højesteret er en enhed, således at der ikke kan oprettes flere selvstændige, sideordnede øverste domstole med kompetence i forskellige kategorier af sager." (Udhævet af mig).

Jeg vil mene, at disse udtalelser i Max Sørensen's Statsforfatningsret ikke har den fornødne intentionsdybde. Der er med disse gamle, almindeligt holdte udtalelser slet ikke taget stilling til en situation, hvor det ville blive overladt til de grønlandske myndigheder at regulere retsplejen i Grønland, herunder at oprette selvstændige domstole i Grønland. For god ordens skyld bemærkes, at jeg er opmærksom på reglerne om anke og kære til Højesteret i den nye retsplejelov for Grønland. (Det er lov nr. 305 af 30. april i år).

Bestemmelsen i grundlovens § 63, stk. 2, der siger, at der kan oprettes forvaltningsdomstole, hvis afgørelser dog skal kunne prøves ved rigets øverste domstol, kan ikke antages at tage sigte på forvaltningsdomstole, der måtte blive oprettet i Grønland. Det kan tilføjes, at grundlovens 73, stk. 3, der giver mulighed for at oprette særlige domstole til prøvelse af størrelsen af

---

ekspropriationserstatning ikke indeholder nogen bestemmelse om, at sådanne domstoles afgørelser skal kunne prøves ved rigets øverste domstol.

Min tid er ved at være udløbet, men jeg vil ikke undlade at bemærke, at der både ud fra folkeretlig retspraksis og folkeretlig teori kan argumenteres for, at Grønland i tilfælde af selvstændighed har suveræniteten over hele det grønlandske område med tilhørende undergrund og tilstødende økonomiske zoner. Men det er en længere historie. Jeg har forstået, at der vil blive fremført nogle synspunkter vedrørende disse spørgsmål senere i eftermiddag.

Hvis jeg afslutningsvis skal sige et par ord om de udkast til nyordning, der er indeholdt i selvstyrekommissionsbetænkningen, så vil jeg sige, at de er udtryk for et politisk kompromis. En gennemførelse af nyordningen som foreslået hindrer imidlertid ikke, at man ved en senere lejlighed går videre i retning af at etablere selvstyre for Grønland, og en sådan videreudvikling kan efter min mening både forfatningsretligt og folkeretligt ske inden for rigsfællesskabets rammer.

Høring om Grønlands Selvstyre 29. maj 2008

De økonomiske konsekvenser af den nye selvstyreordning

Problem med mit indlæg: fra min siger ja, til ens indlæg udformes:

Selvstyrekommissionens betænkning:

Udmærket redegørelse for forslaget:

1. Større ansvar – bloktilskuddets aftagende betydning ved vækst, selvom bloktilskuddet stadig meget væsentligt
2. Stabilitet: Bloktilskuddet uændret real efter dansk p/l-regulering, N:B: herom mere senere. Grønland bestemmer selv om og i hvilket omfang de resterende 30 sagsområder inden for rammerne af selvstyre hjemtages med heraf følgende også økonomisk ansvar.

Derfor vil jeg koncentrere mig om de økonomiske udfordringer.

Perspektiver for Grønlands økonomi

Grønlands erhvervsliv: meget afhængig af fiskeri. Økonomien er derfor meget sårbar, idet Grønland hverken kan kontrollere priser og kun til en vis grad mængden. Hvorfor har det været så svært, at opbygge et mere bredt baseret erhvervsliv? Meget lille økonomi, eller rettere flere små økonomier. Mens Danmark har kunnet opbygge en industri, der forsynede landbruget med maskiner, foderstoffer, gødning m.m. og som forædlede landbrugets råvarer (mejerier, slagterier m.m.), altså med udgangspunkt i landbrugserhvervet, har Grønland ikke kunnet opbygge en leveranceindustri grundet det begrænsede interne afsætningsmarked. Og opbygningen af en forædlingsindustri har været begrænset af afstanden til hovedmarkederne, jf. f.eks. Royal Greenlands fabriksanlæg uden for Grønland. De nye muligheder inden for mineraler og aluminiumsproduktion giver sådanne muligheder primært inden for tjenesteerhverv: revisorer, advokater osv. – men det forudsætter et højere uddannelsesniveau, herom mere senere. Men nu til de nye muligheder.

Verdensøkonomien: betydelige prisstigninger på olie og en række mineraler m.v., herunder bl.a. aluminium. Herved er Grønland blevet virkelig interessant: grundet store potentialer samtidig med, at Grønland er relativ uudforsket.

I relation til fremtiden: er det vel ikke mindst olie. De 8 blokke ved Disko Vest er således allerede blevet fordelt på en række betydelige selskaber inden for olieindustrien. Bl.a. Chevron, Exxon-Mobil Husky, Cairn og NUNAOil samt DONG Energy.

Men allerede nu: 3 aktive miner: guldminen..., olivinbrudet... og

BLY og ZINK ved Mamorilik

Angus og Ross (britisk) – 110 personer

Molybdæn ved Malmbjerget

International Molybdenum (canadisk) – Anlæg 500-600 personer, drift 300-400 personer

Rubiner og Safirer ved Fiskenæsset

True North Gems (canadisk) – drift 40 personer

Eudialyt ved Narsaq

Rimbal Pty Ltd. Australsk – 80 personer

Diamanter ved Kangerlussuaq

Hudson Resources (canadisk) – 500 personer.

Aluminium: Det mest kritiske, Alcoa hvorfor:

Et kæmpeprojekt, investeringer 19-23 mia. kr. i blot smelter og vandkraftværker, hertil infrastruktur

Anlæg: op til 5.500 på højdepunktet, drift 700-800 inkl. afledede i driftsfasen

Bynært- Maniitsoq

Det rådgivende udvalg: side 12 – citer: Det afgørende valg: risiko/gevinst, Landstingsudvalget/Grønlandsk anliggende.

Yderlig risikoelement: intern inflation udhuler realværdien af bloktilskuddet. Islandske erfaringer.

Scenarie

Fra mangel på job til mangel på arbejdskraft.

GA, jf. Økonomisk-Politisk Beretning 2008, side 12. – økonomisk rådgivning: hvad tilsiger det?

- ikke mere behov for at subsidiere beskæftigelse, hverken direkte eller indirekte, islandske erfaringer

- men behov for uddannelse og opkvalificering: hvorfor: ikke være tilskuere, vigtigt at landets egne borgere kan besætte nøgleposter,
- erkendt, jf. DRUG ,side 9-10: egne bemærkninger: PISA, finsk uddannelsesvæsen

Fantastiske muligheder – men også risiko

Allerede nævnt mulighederne og også risiko i relation til aluminiumsprojektet.

Store krav:

Til Finanspolitikken, hvis pris- og lønstigninger skal holdes i ave, og bloktilskuddet ikke udhules.

Omstilling af arbejdskraft

Regionale konsekvenser

Osv.

Krav til os danskere

HDI-indekset: To tidligere danske kolonier topper verdensranglisten: Island som nr. 1 og Norge som nr. 2. Nu gælder det om at få Grønland og Færøerne op i toppen, så har vi virkelig noget, vi kan være stolte af.

Misundelse, såfremt grønlændere en gang i fremtiden får en betydelig højere levestandard end danskere, kan bekæmpelse heraf blive vigtig. Misundelse er en af de syv dødssynder. Jeg tillader at anbefale min hustru, Birgit Petersson's, bog om Misundelse. Mærkeligt nok er der meget få bøger herom.

Bekæmp storebror komplekset: Det er i flere tilfælde svært at overse, at der gør en vis storebrorholdning gældende. Men skal vi ikke passe på? F.eks. har Grønland ført en meget mere ansvarlig finanspolitik i de seneste år end såvel Danmark, Island og Færøerne, jf. min artikel herom i Samfundsøkonomen.

Til Selvstyrekommissionen og dets sekretariat: Til lykke – specielt til hovedpersonerne fra Grønland og Danmark.

Grønlands territorium og folk – til dels folkeretligt bedømt

**Professor Ole Spiermann
Københavns Universitet**

Statsbegrebet

- Regering
(uafhængighed)
(effektivitet)
- Territorium
- Befolkning

Disposition

- i) Grønland som territorium
  - ii) Grønland som folk
- iii) Grønland i hjemmestyrereoven
- iv) Grønland i udkastet til selvstyrelov

(i) Grønland som territorium

- 19. årh.: bekymring om effektiv kontrol
  - Udforskning af Grønland
  - Norsk okkupation, 10. juli 1931
- Permanente Internationale Domstols dom,
5. april 1933
  - Hele Grønland er dansk

Betydningen af "Grønland"

"The geographical meaning of the word 'Greenland', i.e. the name which is habitually used in the maps to denominate the whole island, must be regarded as the ordinary meaning of the word. If it is alleged by one of the Parties that some unusual or exceptional meaning is to be attributed to it, it lies on that Party to establish its contention."

PCIJ Series A/B No. 53, p. 49

Domstolens konklusion

”It follows from the above that the Court is satisfied that Denmark has succeeded in establishing her contention that at the critical date, namely, July 10th, 1931, she possessed a valid title to the sovereignty over all Greenland.”

PCIJ Series A/B No. 53, p. 64

(ii) Grønland som folk

- Frem til 1953 var Grønland en koloni
- Fra 1945 omfattet af FN Pagtens kapitel om ikke-selvstyrende folk
  - Ret til selvbestemmelse
- Integration i riget med grundlov af 1953
  - Oprindeligt folk

Diskussion i 1952-53

- Danske pligter efter FN Pagtens artikel 73
= "to develop self-government ..., to assist ... in the progressive development of their free political institutions ..."
- Alf Ross' undertrykte forslag til
løfteparagraf om hjemmestyre, jf. DIIS,
Afvikling af Grønlands kolonistatus 1945-
54 (2007)

Udtømmelse af selvbestemmelsesretten?

”Det må ... forudsættes, at den lokale befolkning i det pågældende område har haft lejlighed til ad demokratisk vej og på grundlag af fyldestgørende oplysninger at udtale sig om den statsretlige stilling, den ønske[r] ...”

Udenrigsministeriet i 1952

”the need to pay regard to the freely expressed will of peoples”

Western Sahara, ICJ Rep [1975] 12, pr. 59

Afgrænsning af folk

”Tilknytning til et bestemt territorium tjener ... som et særkende, hvorved et folk adskiller sig fra et andet.”

UM's notat af 8. november 2004 (bilag 7)

”By becoming independent, a new State acquires sovereignty with the territorial base and boundaries left to it by the colonial power.”

Frontier Dispute, ICJ Rep [1986] 544, pr. 30

Præambel til selvstyrelov

”I erkendelse af, at det grønlandske folk er et folk i henhold til folkeretten med ret til selvbestemmelse, bygger loven på et ønske om at fremme ligestilling og gensidig respekt i partnerskabet mellem Danmark og Grønland. Loven bygger i overensstemmelse hermed på en overenskomst mellem Naalakkersuisut og den danske regering som ligestillende parter.”

Almindelige bemærkninger, pkt. 2

”En ensidig tilbagekaldelse af loven fra dansk side ville ud fra en folkeretlig synsvinkel ikke være forenelig med praeambelns principper om fremme af ligestilling og gensidig respekt i partnerskabet og om det grønlandske folks ret til selvbestemmelse.”

Adgang til selvstændighed

- ”det tilkommer det grønlandske folk at afgøre, hvorvidt Grønland ønsker selvstændighed”, kommissoriet
- ”Beslutning om Grønlands selvstændighed træffes af det grønlandske folk”, lovudkastets § 21, stk. 1
- ”det grønlandske folk har ikke med bestemmelsen givet afkald på rettigheder i medfør af folkeretten”, Alm. bem. pkt. 10.1

Oprindelige folk

- ILO-konvention, 1989
- FN-deklaration, 2007

”Da det således må lægges til grund, at Thule Stammen ikke i henhold til ILO-konventionens artikel 1, stk. 1, udgør et stammefolk eller et særskilt oprindeligt folk inden for eller ved siden af det grønlandske folk som helhed, har Thule Stammen ikke selvstændige rettigheder efter konventionen.”

Højesteret i Thule-sagen, UfR 2004.382 H

(i) + (ii) Folkeret i resumé

- Hele Grønland er dansk territorium
- ”Grønland” betyder Grønland
- Det grønlandske folk har ret til selvbestemmelse
- Folket afgrænses territorielt

(iii) Grønland i hjemmestyløven

- ”I erkendelse af den særstilling, som Grønland i national, kulturel og geografisk henseende indtager inden for riget, ... følgende lov om Grønlands forfatningsmæssige stilling i riget”, præambel
- ”Den fastboende befolkning i Grønland har grundlæggende rettigheder til Grønlands naturgivne ressourcer”, § 8, stk. 1
- ”kun sagsområder, der alene vedrører Grønland, men ikke angår riget som helhed eller andre dele af riget, kan overgå til hjemmestyret”, bem. til § 1
- ”Fiskeri på territoriet, jagt, landbrug og renavl”, bilag

(iv) Grønland i selvstyreloven

- ”partnerskabet mellem Danmark og Grønland”, præambelen
- ”Grønlands Selvstyre har den lovgivende og udøvende magt inden for overtagne sagsområder. Domstole, der bliver oprettet af selvstyret, har den dømmende magt i Grønland inden for samtlige sagsområder. I overensstemmelse hermed er den lovgivende magt hos Inatsisartut, den udøvende magt hos Naalakkersuisut og den dømmende magt hos domstolene”, § 1

Råstofområdet

- "Indtægter fra råstofaktiviteter i Grønland tilfalder Grønlands Selvstyre", § 7, stk. 1
- "Råstofområdet vedrører efterforskning og udnyttelse af mineralske råstoffer i Grønland", Alm. bem., pkt. 4.4.31
- "Når råstofområdet overtages, vil Grønland herefter have ejendomsretten til at råde over og udnytte råstofferne i den grønlandske undergrund. Staten vil dog fortsat have højhedsret over Grønland", Alm. bem., pkt. 6

Selvstændighed

- ”Selvstændighed for Grønland indebærer, at Grønland overtager højhedsretten over Grønland”, § 21, stk. 4
- ”Det er i § 21, stk. 4, udtrykkeligt fastsat, at selvstændighed for Grønland indebærer, at Grønland overtager højhedsretten over Grønland. Højhedsretten nævnt i stk. 4 omfatter hele det grønlandske territorium (land-, sø- og luftterritoriet)”, alm. bem., pkt. 10

Territorial afgrænsning

”Det er alene anliggender, der er geografisk begrænset til Grønland, der kan overlades til Grønlands Selvstyre. Det indebærer, at den lovgivende og udøvende magt, der tilkommer Grønlands Selvstyre i forhold til overtagne sagsområder, kun gælder i Grønland og dermed ikke i de øvrige dele af riget.”

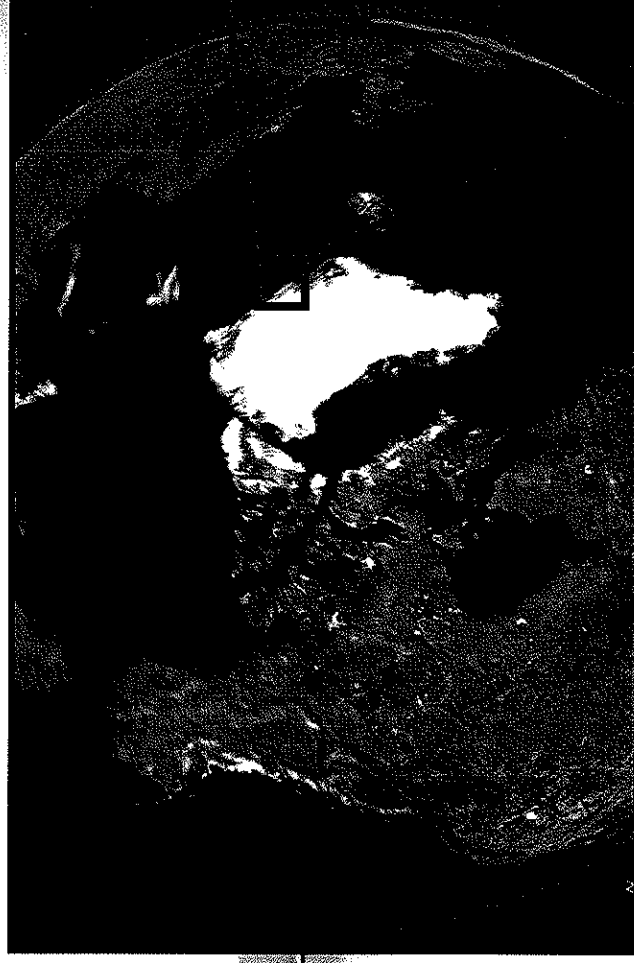
Alm. bem., pkt. 4.6.2

Tilbage til fortiden ...

”The geographical meaning of the word ‘Greenland’, i.e. the name which is habitually used in the maps to denominate the whole island, must be regarded as the ordinary meaning of the word. If it is alleged by one of the Parties that some unusual or exceptional meaning is to be attributed to it, it lies on that Party to establish its contention.”

PCIJ Series A/B No. 53, p. 49

Grønlands kulturhistorie gennem 4.500 år - set fra Nordøstgrønland

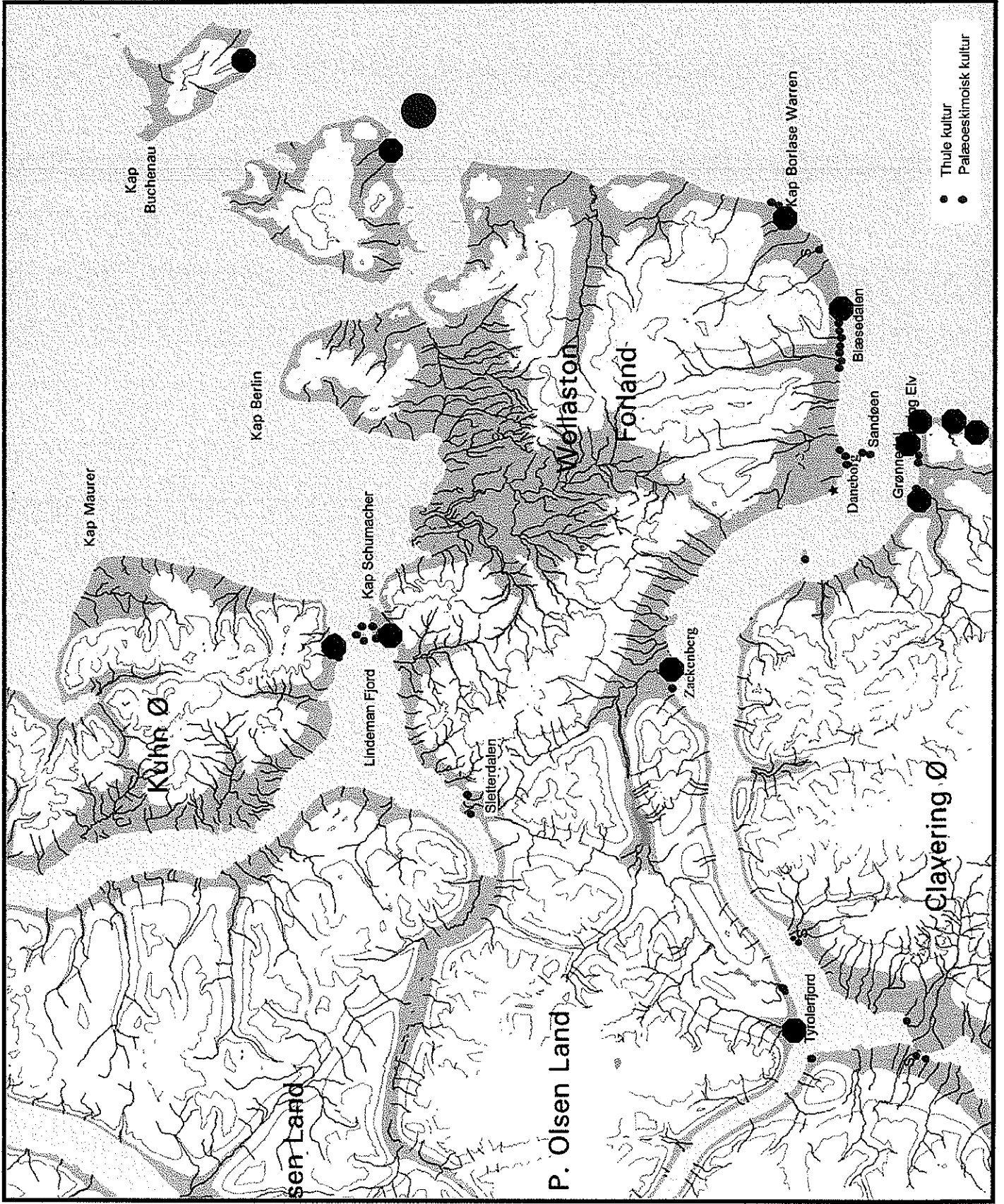

centerleder Bjarne Grønnow

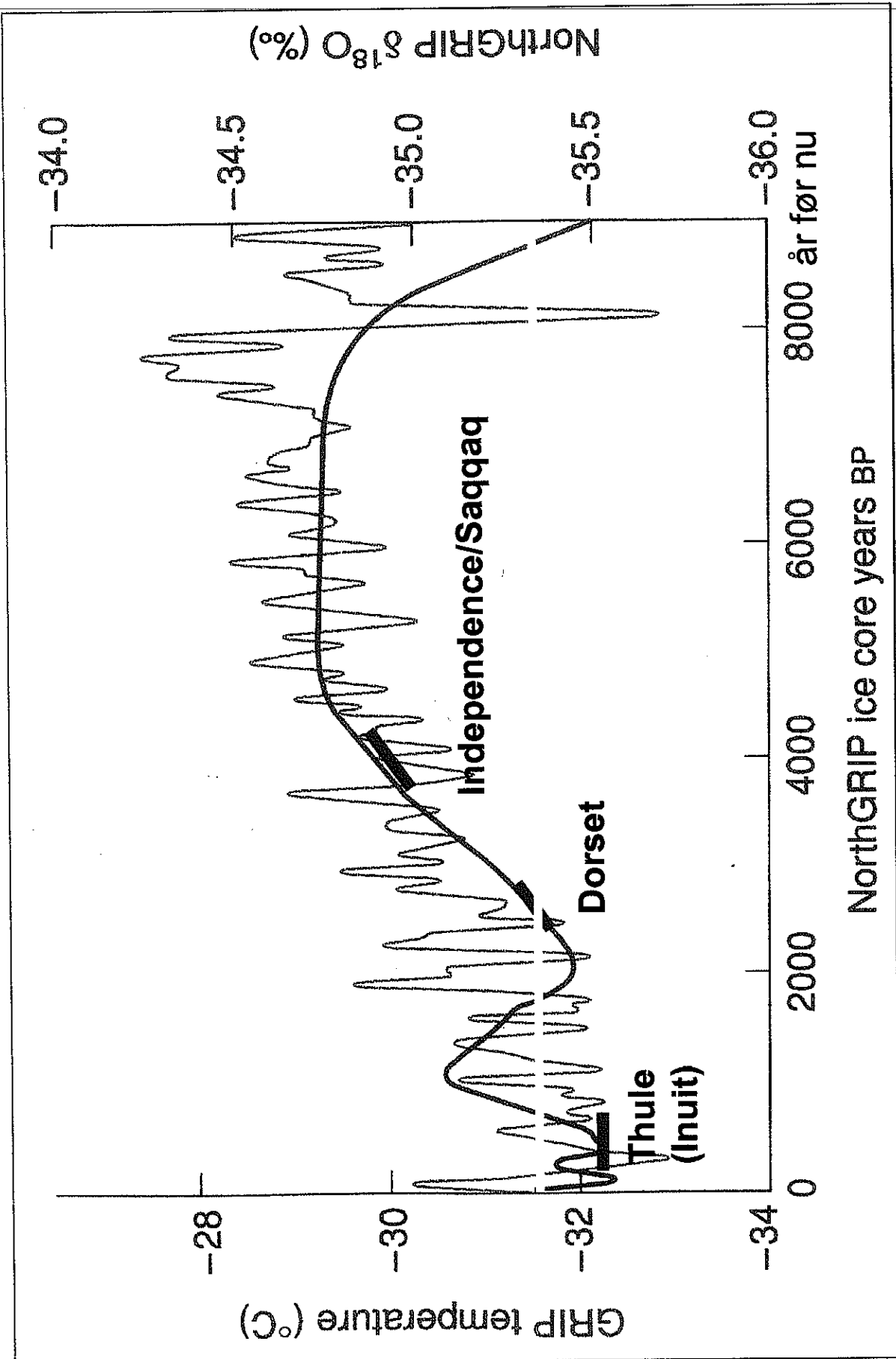
SILA – Nationalmuseets Center for Grønlandsforskning

i samarbejde med

Grønlands Nationalmuseum

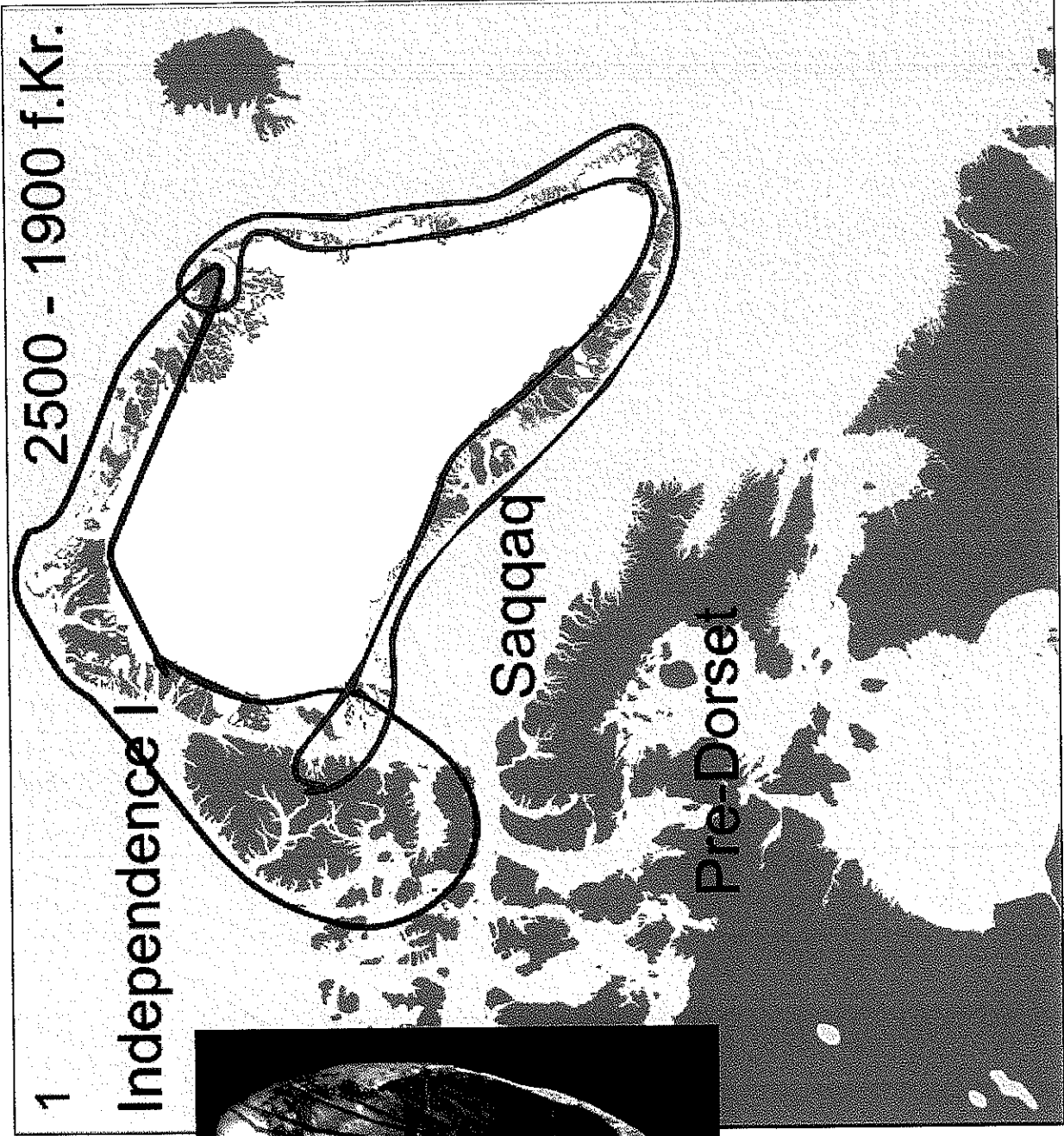
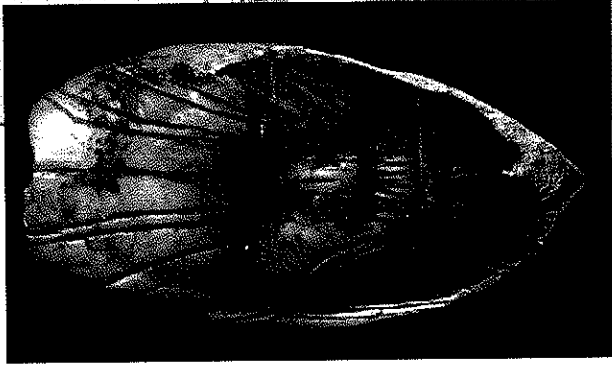
1

2500 - 1900 f.Kr.

Independence I

Saqqaq

Pre-Dorset

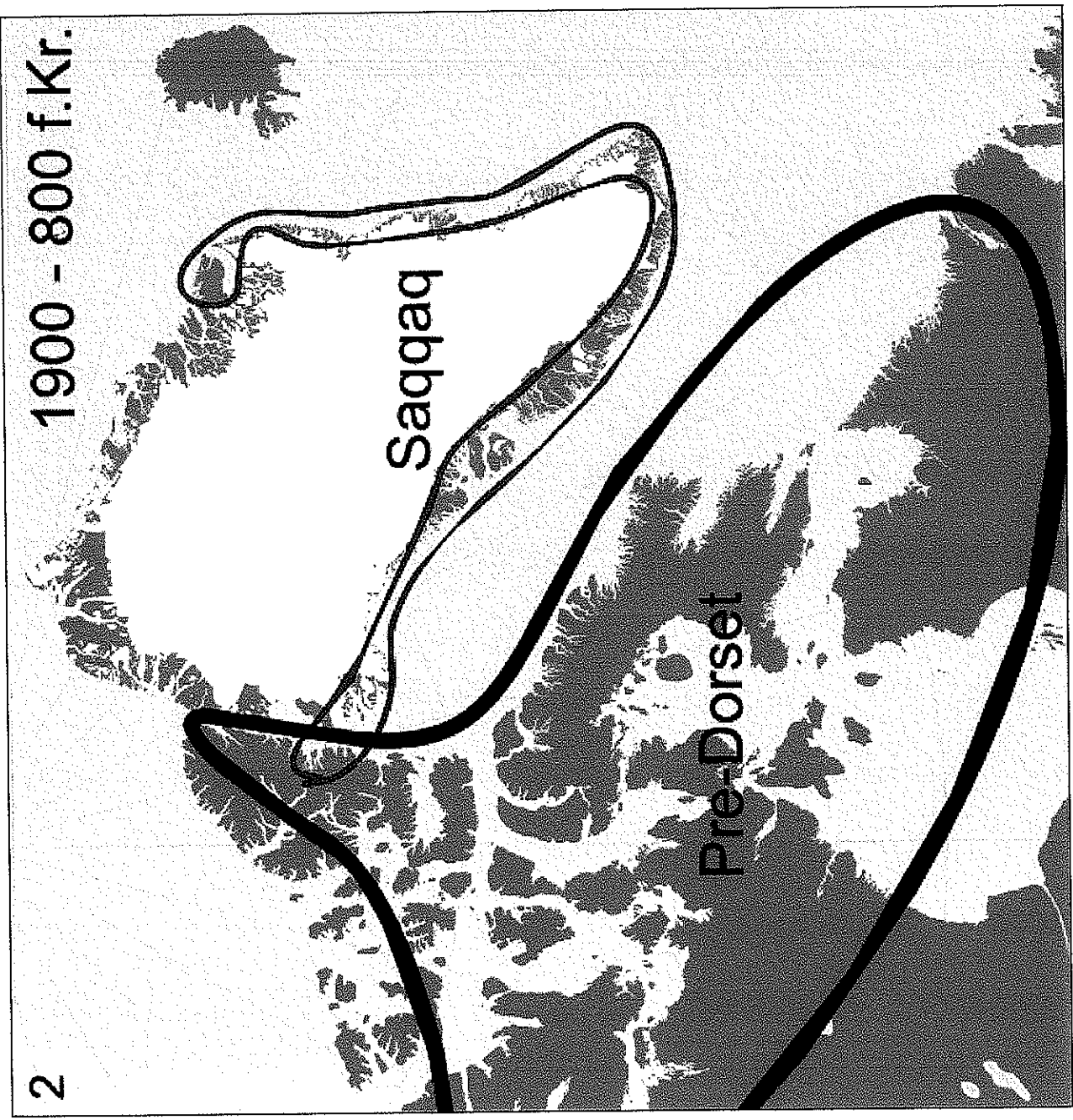
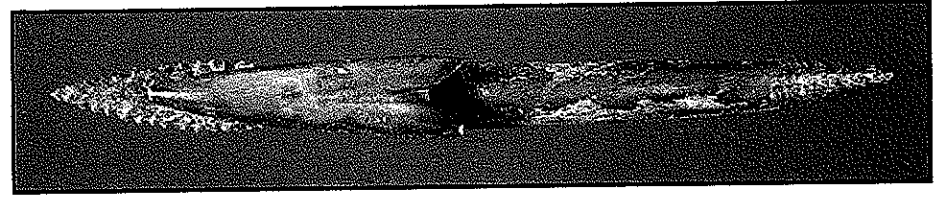

1900 - 800 f.Kr.

Saqqaq

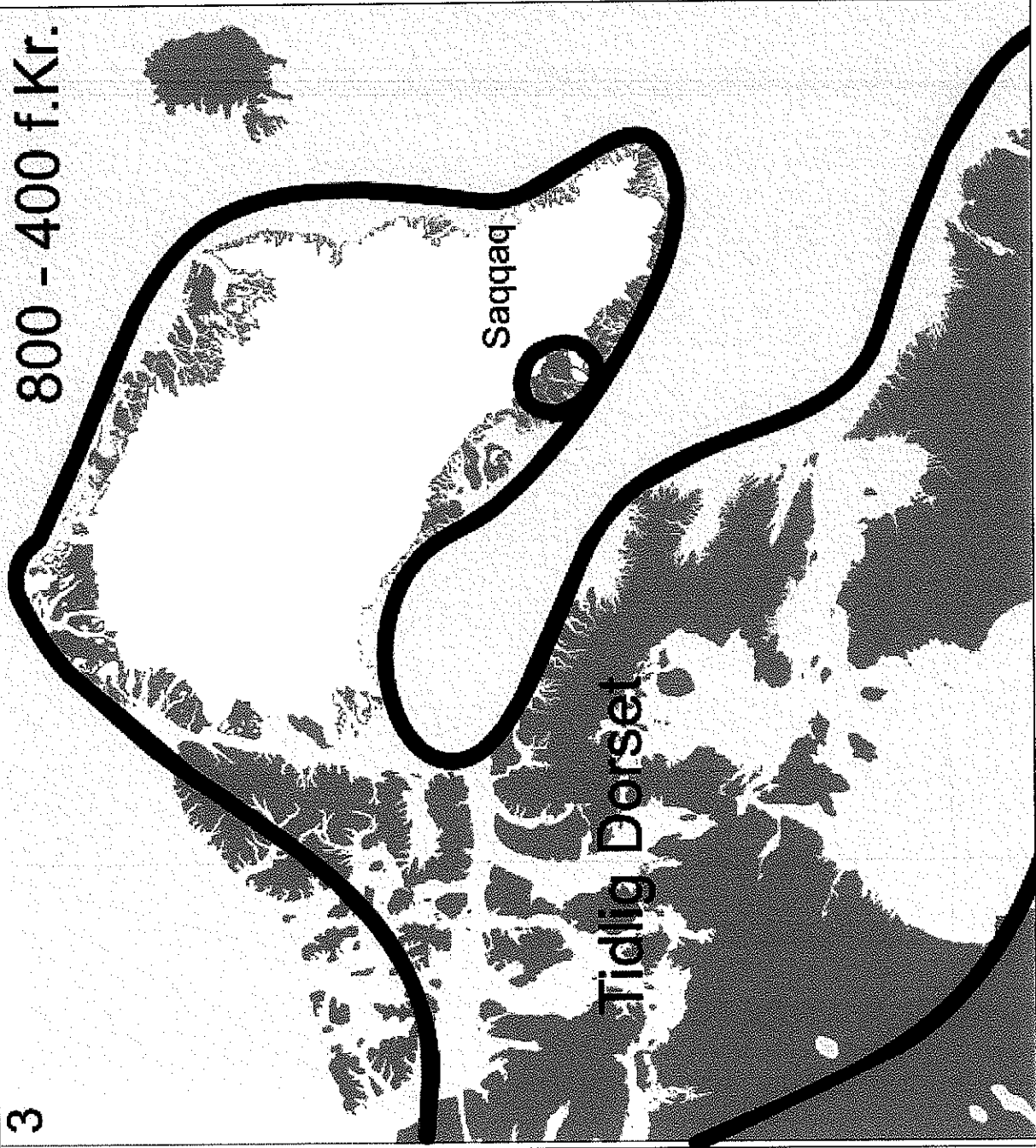
Pre-Dorset

2

3

800 - 400 f.Kr.

Saqqaa

Tidlig Dorset

400 f.Kr - 1 e.Kr.

Højarktis er øde

Grønlandsk
Dorset

Tidlig/Mellem
Dorset

